

Beata

Hlavenková

„Dovolím si víc“

Beata Hlavenková patří mezi nejznámější české skladatelky. Její hudba často rezonuje českou, ale i zahraniční společností. Má za sebou úspěšné projekty v různých žánrech, ocenění Anděl nebo nominace na Českého lva za filmovou hudbu. Poslední dobou ji ale vídáme víc jako sólovou zpěvačku. Co stojí za její proměnou a proč je podle ní očekávání největší zabiják kreativity?

Beato, poslední dobou u tebe vnímám určitý posun. Přerod v autorku, která se nebojí jít víc do sebe a být odvážnější. Možná není namístě se tak ptát, ale souvisí to s věkem?

Určitě to s tím souvisí. Čím je člověk starší a vyzrálejší, tím víc má pocit, že si může dovolit dělat něco sám za sebe, aniž by čekal, jak na to bude okolí nahlížet. Znáš to taky, ne? (smích)

Znám to až moc dobře. Právě proto mě zajímá, jak to mají ostatní.

U mě byl zmíněný přerod dosti bolavý, když mi bylo čtyřicet. Vůbec jsem neslávala. Ale hned další rok jsem ho naopak oslavila vlastním koncertem. Hlavně mi to přineslo spoustu výtečných věcí – třeba právě zpívání.

V čem je to jiné?

Jiné je vlastně úplně všechno. Změna ze sidemana na frontmana. Najednou zpívám, mám za sebou sedm lidí v kapele a s publikem musím komunikovat zcela jinak. Zásadním momentem pro mě byl křest alba Sně. Byla jsem docela nervózní. Přišlo dost lidí, ale dařilo se mi s nimi komunikovat a vtipkovat, stejně jako to dělám ráda v běžné konverzaci. Po koncertě za mnou přišli kamarádi, že to vlastně byla ta Beata, kterou znají. Ani já sama nečekala, že jsem taková šoumenka. (smích)

Možná nacházení autenticity právě nemusí být jen v hudbě, ale v tom, že se člověk na pódiu nebojí být sám sebou.

Určitě. Moje kamarádka Adéla Elbel říká, že dělám stand-up, ale mezitím hraju

vážné písničky. Líp bych to asi nepopsala. Tak a teď si vyber, co je to za žánr.

Má vůbec smysl žánry dnes nějak pojmenovávat?

Myslím, že ne. Mě v tom třeba hodně inspirovala soudobá vážná hudba, protože tam vlastně neexistují žádné hranice, nikoho neomezuje sonátová forma, a když chce hudbu někdo inovovat, může jakkoliv. Nebo se právě sonátové formy držet, když chce. Neexistují žádné špatné postupy ani špatné tóny. Jde vlastně jen o správné a smysluplné proporce.

Vnímám to tak, že když teď děláš víc písně, ty všechny jednodušší formy s sebou ale nesou nějaký základ ze všech žánrů, které tě kdy ovlivnily. Dovedla bys někde najít ten zásadní moment, kdy se z Beaty klavíristky a skladatelky začala rodit písničkářka?

Jedním z hlavních přerodů bylo album Eternal Seekers, na němž jsme se sešli s Lenkou Dusilovou a Clarinet Factory. Ale věděli jsme, že nám jde primárně o nějakou formu písně, a rozhodli jsme se stylisticky vůbec nelimitovat. Každý přinesl svoji stopu, historii a schopnosti. Pak pro mě úplně zásadní byla Baromantika, kde kromě Lenky Dusilové přišly ještě vlivy Patrika Hlavenky a Viliama Béreše (tehdy ještě z Toxique), což bylo další obohacení na mojí cestě. V tu dobu jsem si pořídila počítač s programem Logic a začala pomalu produkovat.

Baromantika byla asi velký zlom pro vás všechny.

První Baromantika z roku 2011 byla vlastně sólovou deskou Lenky s námi jako tvůrčím týmem (Hlavenková, Béreš, Karpentski, pozn. red.). Trochu jinak pak ještě rok 2013, kdy jsme tvořili druhou desku, to už byla Baromantika více jako celek. V tu dobu jsem taky dělala na albu Zvon s Ivou Bittovou. Pro mě šlo o dost vypjaté období. Malé děti, viklající se vztah... A přiznávám, měla jsem plné zuby zpěvaček. (smích) Tak jsem pak jako protipól natočila album Theodoros, jen na klavír a bez zpěvu. Lidé se mě pak ptali, jestli je to crossover, jazz, pop. Záměr byly písně, ale hrané na klavír. A to byl vlastně pravý zlom či nové nasměrování. Nasákla jsem písničkovou zkušeností a byla jsem schopná ji přetavit v něco svého. Nemluvě o tom, že jsem si tím albem pořešila svůj strach být sama na pódiu a za klavírem.

Moje kamarádka Adéla Elbel říká, že dělám stand-up, ale mezitím hraju vážné písničky.

V čem nastala ta změna, když jsi měla plné zuby zpěvaček, že jsi teď vlastně zpěvačkou?

To je dost paradox, co? Ale ano, už se nebojím a za zpěvačku se označuju. Samozřejmě je to v naší branži neustále, spíše často, terčem vtipů. Ale je to i součástí mé cesty a vyrovnávání se se svojí novou zodpovědností a rolí. Ustát vtipky, nebo je naopak sama tvořit. Někdy

říkám svojí kapele: Jestli mě rozzlobíte, projeví se SHV. (smích)

Co je SHV?

Syndrom hlavního vokalisty. To jsou přesně ty stereotypy, které si se zpěvačkami a zpěváky pojíme. Je jednoduché si z toho dělat legraci, ale sama jsem překvapená, že z té druhé strany to zas tak růžové není. Kolik nepřenosné zodpovědnosti toho frontman, ať už je muž, nebo žena, musí vsadit sám na sebe. Od prodání koncertu po udržení energie na pódiu.

Pamatuješ si, kdy byl prapůvod Beaty jako zpěvačky?

Hlavní zpěvačka nebo frontmanka přišla až s deskou Sně v roce 2019. Ale na druhém albu Baromantiky zpívám třeba píseň Archiv dní. Na Eternal Seekers taky, s Lenkou jsem zpívala vokály na koncertech. To bylo dost zásadní. V tu dobu jsem začala poslouchat songwritery a to, jak pracují s písněmi. Úplně mě tehdy uhranula píseň Limit To Your Love, kterou zpívá James Blake. Původně originál od kanadské písničkářky Feist. Ten zvuk! Konečně něco znělo jinak, odvážně a zároveň zdánlivě jednoduše. A já potřebuju v hudbě slyšet něco aspoň trochu jinak. A i když učím, tak se snažím studenty inspirovat, ať mi kromě osvědčených harmonických postupů nebo melodií zkusí ukázat alespoň trochu jejich osobitého kořeně.

Když jsi zmínila své studenty, jak moc jim mluvíš do toho, co se jak dělat má nebo nemá?

Přiznám se, dřív jsem v tom měla jasno: to se musí dělat tak a tak. Radikální názory na cokoliv mě ale s věkem a jiným nastavením vlastně dost radikálně vytácejí. (smích) Teď už je můj přístup otevřenější. Jasně, harmonie nebo stavba základů domu taky nějak po staletí fungují. Ale pokud to chceš udělat jinak, můžeš. Já ti můžu ukázat akorát moji subjektivní cestu, která se třeba v něčem osvědčila. Ale ve výsledku ať si dělá každý, jak to cítí.

No jasně, kde je řečeno, že když to bude podle „pravidel“, že to

bude úspěšné? Mně taky přijde dobré je cítit, ale pak je někdy pokroutit, a může vzniknout něco ještě zajímavějšího.

Asi jsem poslední v hudebním světě, kdo začal číst nebo poslouchat názory producenta Ricka Rubina. Hodně mě inspiroval a vlastně to silně rezonuje s tím, co už delší dobu cítím. Naše poslání je udělat věci tak, jak nejlíp umíme. On vyloženě říká: Publikum a jeho očekávání jsou až na posledním místě, nejdřív to dělej pro sebe. Ale jestli se to stane úspěšným? To je něco, co nemáme v rukou.

Myslím, že to je případ většiny muzikantů, že o tom přemýšlí. Co mohli udělat líp nebo kde se stala chyba, že tahle skladba není tak známá. Ale to uvědomění si, že je toho spousta, co nemáme v rukou, když hudbu vypouštíme do světa, to je docela úlevné.

Očekávání je podle mě největší zabíják kreativity. Tak se snažím je nemít. Nebo s nimi lépe pracovat. Ale každý, koho znám, včetně mě, když vydá hudbu, čeká na zpětnou vazbu. Když jsem udělala soundtrack k Dukle 61 Davida Ondříčka, tak mě překvapilo, jak lidé refletovali moji hudbu, a někteří mě tam nebo v ní nebo můj rukopis dokonce poznávali. To je určitě příjemný pocit radosti a satisfakce, ale dělala jsem to hlavně, abych s tím byla spokojená a posloužila filmu.

Nemít očekávání. Napsat si to na papírek a rozumově si to odůvodnit, to asi zvládneme. Ale když strávíš čas tvorbou a dáš to ven, nejde je podlé mě nemít.

Minimálně očekáváním můžeme přisoudit o dost menší váhu. Já to beru tak, že jsme tak nastavení, ale je na nás, jak si „program“ v sobě pomalu přepíšeme. Co se s hudbou stane, když je venku, je prostě nějaký zázrak, který my neovlivníme. A já si to klidně na ledničku vylepím a bude mi líp, protože věřím, že i když nám není nejlíp, tak si vědomě můžeme vybírat pozitivní myšlenky. Nebudu lhát, jde mi to těžko, ale snažím se o to každý den. Když mám propad, tak se

propadnu do těch neprospěšných myšlenek, které mi fakt nepomůžou, ale mám i vědomou možnost naladit se na myšlenku, která mi pomůže. Teorii mám zmáknutou samozřejmě naprosto skvěle. (smích)

Teď chystáš společný projekt s Leošem Hortem, který vystupuje pod jménem HRTL a věnuje se elektronické hudbě a především modulárním syntezátorům. Napadá mě, že to je možná ten typ projektu, který se bude dobře vyjímat v techno klubu a stejně dobře v klasické koncertní síni. Jak jste se vy dva potkali?

Většinou, když s někým spolupracuju, tak je to i dost na základě toho, kde máme styčné body v tom, co posloucháme, a taky jestli nás baví vzájemná energie a stejné vtípky. (smích) Leoš má rád jazz, ale otevřel mi dveře třeba do tvorby klavírní japonské hudby nebo různých elektronických pikantností. Baví mě, jak se můžeme navzájem ovlivňovat a přitom to nutně nemusí souviset se společnou tvorbou. Já mám zase ráda rytmickou hudbu, za což jsem už na konzervatoři byla řazena do škatulky tíhnoucí k jazzu, a ne tolik k hudbě umělé, takže to teď ke mně takhle přišlo i skrz elektronickou hudbu. Vlastně se oba nedostáváme tak mimo komfortní zónu, jak to může vypadat.

Co ale musí být pro tebe mimo komfortní zónu, jsou často písně nebo projekty, na kterých spolupracuješ s Otou Klempířem. Pro někoho, kdo má od tebe rád třeba desku Theodoros, to může být docela matoucí.

Mám moc ráda Otovu poetiku a texty J.A.R. Když někomu věřím, jdu do toho. Píseň Láska, tvl se dá považovat za vcelku standardní píseň, ale co se začalo dít po vydání, je docela divočina. My jsme pro jednu akci podcastu Kecy a politika udělali předělávku Duhové víly na Dluhovou vílu. Ota říkal: „A pak tam půjdeme dělat Zagorku s Rezkem!“ Moje první reakce byla: „Tak na to si fakt sežeň nějakou herečku!“ Ale nakonec jsem si řekla, vždyť je to úplně jedno, co si kdo

pomyslí, a bylo to dost osvobozující, nebrat se tak vážně. Tu písničku jsem řemeslně předělala podle svého a proč si ze sebe ještě neudělat legraci?

A co píseň Kde ty prachy jsou? To už zní skoro jako nějaká hymna muzikantů.

Přesně tak! Pochopils! To jsme dělali pro akci Banka roku. A tak vznikl song, kde se zpívá: „Kde ty prachy jsou, kde vážnou?“ Text je za mě skvělý a track se mi, myslím, taky povedl. Po samotné akci, kde jsme ho zpívali, za mnou přišla jedna bankéřka, která čekala, že budu hrát seriózně na klavír, byla vyloženě rozhozená, že jsem místo toho ve stříbrných kozačkách a kožených minishatech zpívala na playback o tom, kde ty prachy jsou. Někdy se vyloženě bavím tím, co pro mě život ještě připraví.

A není to právě ta svoboda? Co vlastně riskuješ?

Riskuješ akorát trapnomomenty. Ale znejistování publika i sebe sama je docela očištné. Zkousím věci, které bych sama sobě před pár lety nedovolila. Určitě se člověk uvolní, když mu v osobním životě něco nevyjde, co chce, aby mu vyšlo. To si pak řekne: Život je příliš krátký a pestrobarevný na to, abych něco nezkusila. Dělán to pro sebe, musím si umět ze sebe udělat legraci. Protože mi to třeba pomůže. Takže proč ne? Ve výsledku je to o tom, co si dovolíš, ne co ti kdo dovolí. Tak si dovlím víc! Nejvyšší stav osvětlení přece je, když se mě nedotkne to, co si kdo o mně myslí.

Dneska hlavně díky streamovacím platformám máme výkonnostní ukazatele hudby přímo na očích. Já mám často diskuse s lidmi z hudební branže, že ten náš fetiš a posedlost čísly nejsou všechno. Ono „co si kdo myslí“ je tak rovnou vyjádřeno tím, kolik lidí to zajímá. A všichni na to vidí. Co to znamená pro tebe?

Pro mě je největší dar, když za mnou po koncertě někdo přijde a řekne, že ho to dojalo a objevily se slzy. A bacha, neříkají to jen ženy! Takže vím, že je v tvorbě

Foto: Dušan Vondra

Foto: Dušan Vondra

další rozměr. Hudba může zásadně pomoci, zrcadlit problém, nebo naopak pomoci najít řešení či cestu, teleportovat nás třeba rychle do jiné reality. Zní to dost ezo, ale není to jedno?

To zní, jako že už jsi dosáhla osvětlení, kdy je ti jedno, co si kdo myslí.

Pracuju dlouhodobě a trápila jsem se tím. Myslím to tak, že v číslech určitě nejsem zas tak úspěšná. Já s tím měla spojeno i docela dost smutků a snažím se s tím nějak pracovat dodnes. Byla jsem kousek od toho, že by si moji klavírní tvorbu vzal pod sebe mezinárodní label Sony Classical. Ten člověk z labelu mi vyloženě říkal, že mu denně chodí desítky nudných nahrávek, ale moje tvorba ho zaujala. Dlouho jsme o tom diskutovali, ale nakonec spolupráce ztroskotala na tom, že nemám dost sledujících, ať už na sociálních sítích, nebo na Spotify. Tak to prostě je. Věci se mě ale samozřejmě dotýkají, ale to osvětlení, jak ho lehce přehnaně označuju, může znamenat i to, že se tím nemusím trápit a přisuzovat tomu tolik pozornosti. Jdu si za svým, jsem houževnatá, ale ve výsledku nemusím a už ani nechci lámat vše přes koleno.

Když jsi byla tak blízko spolupráce se zahraničním labelem, jak se dnes díváš na svůj možný úspěch v zahraničí nebo obecně na úspěch dalších českých autorů?

Mě třeba inspiroval právě Leoš (HRTL, pozn. red.). On hrál své sety na velkých festivalech v Holandsku, ale prostě se vědomě do toho tolik neobouvá a neexpanduje do zahraničí. Já jsem ho s tím konfrontovala, ale tenhle třicetiletý blízký kamarád mi nasadil brouka do hlavy. Ptal se, co z toho budeme mít. Víc lidí, víc peněz, větší pokoje v hotelích? Proč? Taky to totiž znamená víc stresu, víc cestování, míň možností mít dobré vztahy.

Nevylučuju, že se v budoucnosti přestěhuju někam do jiného evropského města, nebo spíš do lesů okolo, a budu mít víc možností dělat třeba filmovou hudbu. Kdoví. Teď mi to ale dává smysl tady.

Právě přestěhovat se blíž nějakému evropskému centru dění ti, pokud vím, radil i slavný hudebník David Sylvian. Jak tohle vzniklo? Co vím, tak se zamiloval do tvého alba Theodoros a pak jste byli v kontaktu.

Když jsme pracovali na albu Zvon Ivy Bittové, tak jsme s Petrem Ostrouchovem a Milanem Cimfem jeli do Londýna do Metropolis Sound za legendárním Tonym Cousinsem. Petr mu pak poslal desku Theodoros a Tony ji zmasteroval. Asi za půl roku mi Cousins psal, že si vinyl nebo CD, teď nevím, od něj po poslechu odnesl David Sylvian, a že tedy už žádné nemá. Odvážila jsem se pak Sylvianovi napsat a zůstali jsme v kontaktu.

Začala jsem mu posílat části své tvorby i nějaká dema. A Sylvian byl pak vlastně jeden z prvních, kdo mi řekl: A proč nezpíváš sama? A tím mě hodně nakopnul. Do té doby jsem párkrát slyšela, že bych se měla držet jen toho, co umím, že nemám ideální barvu a podobné nesmysly. Ani možná netuší, jak moc mě ovlivnil a kolik mi jeho velmi pozitivní feedback dal.

Takže jsme zase zpátky u toho „nalezeného“ hlasu?

Ano! A ještě bych ráda zmínila jedinečnou hlasovou koučku a přítelkyni Pavlu Fendrichovou. To všechno přišlo jak na zavolanou a dohromady. Když jsem začala poslouchat víc songwritery a písničkáře, uvědomila jsem si, že jde o mnohem víc. O to, jakou emoci či informaci se povede hlasem předat, ať už je jakýkoli. A hlas je taky nástroj, který potřebuje naši péči, čas, um, práci, takže se vyvíjí a my ho pak můžeme s lehkostí ovládat čím dál víc. Koncerty si teď maximálně užívám. A jsem ráda, že jsem si to dovolila.

Když jste byli u Beaty jako zpěvačky, jak je to s Beatou producentkou?

Přiznám se, že primárně producentství nevyhledávám, jen občas někomu pomůžu a jsou to krásné věci a spolupráce. Ke mně spíš chodí lidé, co by rádi ode mě zpětnou vazbu a s důvěrou chtějí slyšet názor. Ale spíš mám před sebou

hodně vlastních projektů a krásných zakázek, třeba hudbu pro divadla, Struny dětem nebo koncert se SOČR, nový autorský projekt pro Lipa Musica – Monodie 2.0, pokračování série Král Šumavy a další. A taky, jak už jsem říkala, vyjde deska s HRTL. A pro tohle všechno vytvářím autorskou hudbu.

Riskuješ akorát trapnomomenty. Ale znejistování publika i sebe sama je docela očištné. Zkousím věci, které bych sama sobě před pár lety nedovolila.

To zní jako splněný sen...

A všechno mě baví! Vlastně neumím jít do něčeho, co mě nezajímá. Nejspíš je to nějak odfiltrované tím, co jsem za ty roky udělala a co moje hudba vyzařuje. Setkávám se teď jen s lidmi a projekty, co se mnou rezonují. Mám navíc i skvělou kapelu (Kapela Snů, pozn. red.) a v ní top muzikanty. Dokonce dva kytaristy, které jsem nenápadně donutila hrát spolu, a je to naprosto famózní.

Máš v hlavě nějaký projekt, který jsme od tebe ještě neslyšeli?

Ano, jen piano a zpěv, písně, hodně komorní a niterné. Prozatím mám vyhlédnuté skvělé studio ve Varšavě s výborným klavírem Steinway a taky jeho náběrem. Ale kdy to bude, nevím. Vzhledem ke všem aktivitám a taky synům, domácnosti, starosti o psa a realitě ženy, která řeší vše od opravy auta přes vývoz žumpy až po make-up a natáčení instastories – na snění čas někdy není. Aspoň že botox jsem zatím nepotřebovala. (smích) ☒